

Μοντέλα αναλυτικών προγραμμάτων φυσικής αγωγής

Ιωάννης Σύρμπας Ph.D.

Μοντέλα ΑΠΦΑ

- ▶ Τα Μοντέλα ΑΠΦΑ περιλαμβάνουν όλες τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις μαθησιακές εμπειρίες που αποκτούν οι μαθητές/τριες στο σχολείο

Πρότυπα - Στόχοι

- ▶ Στόχοι που ορίζονται σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο και οι οποίοι πρέπει να επιτευχθούν μέσα από τη διδασκαλία της και καθορίζουν τις δεξιότητες, γνώσεις και προθέσεις που πρέπει να αποκτήσουν οι μαθητές/τριες

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- ▶ Μπορείτε να περιγράψετε τα χαρακτηριστικά του προγράμματος ΦΑ στο δημοτικό, γυμνάσιο και λύκειο;
- ▶ Μπορείτε να αναφέρετε πως δίδασκε ο ΚΦΑ το μάθημα;
- ▶ Μπορείτε να αναφέρετε τι μάθατε και με ποιο τρόπο το μάθατε στο μάθημα τη ΦΑ;

Μοντέλα ΑΠΦΑ

Τα μοντέλα θα παρουσιαστούν με βάση τα ακόλουθα στοιχεία:

- ▶ Οι στόχοι του μοντέλου
- ▶ Οι υποθέσεις
- ▶ Ο ρόλος του εκπαιδευτικού
- ▶ Ο ρόλος του/της μαθητή/τριας
- ▶ Συνεισφορά/οφέλη του μοντέλου
- ▶ Κριτική για το μοντέλο
- ▶ Σύγκρισή με άλλα μοντέλα

Μοντέλα ΑΠΦΑ

- ▶ Μοντέλο της ανάπτυξης των σπορ (Siedentop, 1994)
- ▶ Μοντέλο της εκπαίδευσης στην κίνηση (Gilliom, 1970), ή μοντέλο ανάλυσης της κίνησης (Lawson & Placek, 1981)
- ▶ Αναπτυξιακό μοντέλο (Thompson, 1980; Gallahue, 1996)
- ▶ Μοντέλο ανθρωπιστικής και κοινωνικής ανάπτυξης (π.χ. μοντέλο ανάπτυξης της υπευθυνότητας (Hellison, 1985)
- ▶ Εκπαίδευση μέσα από δραστηριότητες (Melograno, 1997; ΥΠΕΠΘ, 1985, 1990)
- ▶ Μοντέλο της εκπαίδευσης σε περιπετειώδη σπορ (Siedentop, Mand & Taggart, 1986)

Μοντέλα ΑΠΦΑ

- ▶ Μοντέλο της προσωπικής σημασίας (Jewett & Bain, 1987)
- ▶ Μοντέλο ανάπτυξης της φυσικής κατάστασης
- ▶ Μοντέλο της δια βίου άσκησης για την υγεία (Corbin & Lindsey, 1985, 1990; Fox & Whitehead, 1987)
- ▶ Μοντέλο Επιστήμη, ΦΑ και εγώ (Ennis & Lindsey, 2008)
- ▶ Διδακτικά Παιχνίδια για Κατανόηση (Bunker & Thorpe, 1982)
- ▶ Μοντέλο «Γυμνάζομαι Μετά το Σχολείο» (Σύρμπας & Γούδας)

Μοντέλο της ανάπτυξης των σπορ (Siedentop, 1994)

- ▶ Να αναπτύξει στους μαθητές τη φιλοσοφία της συμμετοχής σε αθλήματα
- ▶ Εκμάθηση αθλητικών δεξιοτήτων με σκοπό τη συμμετοχή σε ανταγωνιστικά σπορ
- ▶ Οργάνωση σχολικών ομάδων, πρωταθλημάτων, αγωνιστικών περιόδων
- ▶ Ο ανταγωνισμός είναι κυρίαρχο στοιχείο
- ▶ Ο καθηγητής έχει το ρόλο του προπονητή

Μοντέλο ανάλυσης της κίνησης (Lawson & Placek, 1981)

- ▶ Έμφαση στην κατανόηση της κίνησης τόσο από βιομηχανικής όσο και αισθητικής πλευράς
- ▶ Εκμάθηση εννοιών όπως κέντρο βάρους, εφαρμογή της δύναμης κλπ
- ▶ Ο καθηγητής μπορεί να έχει το ρόλο της σύνδεσης της ΦΑ με άλλα μαθήματα π.χ. μαθηματικά, φυσική κλπ

Αναπτυξιακό μοντέλο (Gallahue, 1996)

- ▶ Πλήρης εξατομίκευση του μαθήματος λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες του κάθε ατόμου
- ▶ Ο ρόλος του καθηγητή είναι να σχεδιάζει μαθήματα βλέποντας το μαθητή σε όλες τις διαστάσεις του

Μοντέλο ανάπτυξης της υπευθυνότητας (Hellison, 1985)

Δίνεται έμφαση κυρίως:

- ▶ Σε συναισθηματικές αρχές (π.χ. ανάπτυξη της αυτοεκτίμησης, αυτοπραγμάτωσης κλπ.)
- ▶ Σε κοινωνικές αρχές (π.χ. ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων, συνεργασίας, υπευθυνότητας κ.λπ.)

Μοντέλο της προσωπικής σημασίας (Jewett & Bain, 1987)

- ▶ Η προσοχή εδώ εστιάζεται στο άτομο σαν μέρος του κοινωνικού περιβάλλοντος
- ▶ Για να είναι μια εμπειρία εκπαιδευτική θα πρέπει να έχει νόημα για το μαθητή
- ▶ Ο ρόλος του καθηγητή είναι να αναλύει όλες τις πιθανές πηγές που το άτομο θα θεωρούσε σημαντικές

Μοντέλο της εκπαίδευσης σε περιπετειώδη σπορ (Siedentop, Mand & Taggart, 1986)

- ▶ Προτεραιότητα της φυσικής αγωγής γίνεται η εμπειρική μάθηση σε σχέση με τη φύση και το περιβάλλον
- ▶ Δίνεται έμφαση στην ανάπτυξη εξωσχολικών δραστηριοτήτων (π.χ. κάμπινγκ, ορειβασία, κανό, προσανατολισμός, σκι, ποδήλατο, ιστιοπλοΐα κλπ)

Εκπαίδευση μέσα από δραστηριότητες (Melograno, 1997; ΥΠΕΠΘ, 1985, 1990)

Η φυσική αγωγή προσφέρει ένα ευρύ πεδίο δραστηριοτήτων οι οποίες εξαρτώνται κυρίως από:

- ▶ τις ικανότητες του καθηγητή
- ▶ τις επιλογές του μαθητή
- ▶ τις υπάρχουσες υλικοτεχνικές υποδομές
- ▶ τον τοπικό πολιτισμό

Μοντέλο της δια βίου άσκησης (Corbin, & Le Masurier, 2014; Fox & Whitehead, 1987)

- ▶ Η ανάπτυξη θετικών στάσεων προς την άσκηση είναι ο πρωταρχικός στόχος
- ▶ Διδασκαλία δεξιοτήτων
- ▶ Φυσικές δραστηριότητες εντός και εκτός σχολείου
- ▶ Διαλέξεις σε θέματα άσκησης και υγείας

Μοντέλο «Sport for peace»

Η σειρά μαθημάτων «Φυσική Αγωγή για όλους» στοχεύει στην:

- ▶ Εκμάθηση των δεξιοτήτων
- ▶ Γνώση των κανονισμών και της στρατηγικής-τακτικής
- ▶ Κατανόηση των τελετουργικών και των εθίμων των ομαδικών αθλημάτων
- ▶ Δημιουργία ικανών και αθλητικών μελλοντικών πολιτών

Διδακτικά Παιχνίδια για Κατανόηση(Bunker & Thorpe, 1982)

Στόχος αυτού του μοντέλου είναι να:

- ▶ Διδάξει τους μαθητές/τριες πως να συμμετέχουν στα παιχνίδια μέσω παιχνιδιών.
- ▶ Διαχωρίσει τα παιχνίδια στην απλούστερη μορφή τους - προοδευτικά αυξάνει η πολυπλοκότητα.
- ▶ Να δρουν με έξυπνο τρόπο οι μαθητές/τριες μέσα στα παιχνίδια.
- ▶ Κάθε μαθητής/τρια να αισθάνεται σημαντικός και να συμμετέχει.
- ▶ Οι συμμετέχοντες να γνωρίζουν το κύριο σκοπό του παιχνιδιού.
- ▶ Ταιριάζει το επίπεδο δυσκολίας του παιχνιδιού με τις ικανότητες των μαθητών/τριών

Μοντέλο της «Επιστήμης, της ΦΑ και εγώ» (Ennis & Lindsay, 2008)

Στόχος αυτού του μοντέλου είναι να:

- ▶ Παρέχει στους μαθητές άφθονες ευκαιρίες μέσα από τη συμμετοχή τους στη ΦΑ να συνδυάσουν τις δεξιότητες του μαθήματος με έννοιες και να αποκτήσουν βαθύτερη κατανόηση της έννοιας της φυσικής κατάστασης, της φυσική δραστηριότητας και της διατροφής.

Μοντέλο «Γυμνάζομαι Μετά το Σχολείο» (Σύρμπας & Γούδας, 2020)

Στόχος αυτού του μοντέλου είναι να:

- ▶ Προάγει τη ΦΔ των μαθητών/τριών μέσω της αυτό-ρυθμιζόμενης μάθησης
- ▶ Βοηθήσει τους μαθητές να αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες ώστε να μπορούν να σχεδιάζουν ένα απλό πρόγραμμα γυμναστικής.

Τα διάφορα μοντέλα ΑΠΦΑ δεν είναι άμεσα συγκρίσιμα;

- ▶ Κάθε ΑΠΦΑ κάνει διαφορετικές υποθέσεις σχετικά με τους ανθρώπους, το ρόλο της εκπαίδευσης στην κοινωνία και το σκοπό της φυσικής αγωγής
- ▶ Κάθε ΑΠΦΑ αναγνωρίζει ότι οι άνθρωποι έχουν κοινά, αλλά και προσωπικά χαρακτηριστικά, όμως δίνεται διαφορετική έμφαση σε αυτά

Μοντέλα ΑΠΦΑ

- ▶ Οι πεποιθήσεις του ΚΦΑ μαζί με τους στόχους του ΑΠΦΑ επηρεάζουν τη διδασκαλία
- ▶ Τα Μοντέλα ΑΠΦΑ εστιάζουν σε μια συγκεκριμένη θεματική ενότητα και εκφράζουν μια συγκεκριμένη φιλοσοφική προσέγγιση
- ▶ Δεν υπάρχει ένα Μοντέλο ΑΠΦΑ το οποίο να καλύπτει όλα περιεχόμενα της ΦΑ

Ποιος αποφασίζει τελικά;

- ▶ Το υπουργείο ή η κυβέρνηση
- ▶ Η τοπική κοινωνία
- ▶ Το σχολείο
- ▶ Ο καθηγητής σε κάθε σχολείο
- ▶ Ο μαθητής
- ▶ ...

- ▶ Η κοινωνία με βάση τις επικρατούσες αντιλήψεις θέτει προτεραιότητες και παίρνει τις αποφάσεις για την υιοθέτηση του ανάλογου μοντέλου που καλύπτει τις προτεραιότητες και τις ανάγκες της.